

ریشه‌های قرآنی زوال قریب الوقوع رژیم صهیونی در گفت‌وگو با دکتر لک‌زایی

فروپاشی صهیونیسم، تحقق وعده قرآنی در آینده‌ای نزدیک

■ **در کنار وعده‌های الهی و سنت‌های تاریخی، نقش مبارزه و مقاومت ملت‌ها و گروه‌های اسلامی، به‌ویژه پس از تجاوزهای اخیر، در تسریع و تحقق این پیش‌بینی چیست؟ آیا این امر مستلزم جهاد فعال و مجاهدت مستمر است یا صرفاً انتظار برای تحقق وعده‌الهی کفایت می‌کند؟**

مهم‌ترین شرط تحقق سنت‌های الهی، مقاومت، ایستادگی و از جان گذشتگی جبهه‌حق است، به‌عبارت دیگر، وقتی قرآن فرموده باطل رفتنی است یا حضرت امیرالمؤمنین(ع) فرموده خون بی گناهان، کاخ‌ظالما راویران می‌کند، این سؤال مطرح می‌شود که چقدر باید صبر کرد تا این وعده‌ها محقق شود؟ پاسخ این است دیری وزودی محقق شدن این وعده‌ها را قدرت صبر و ایمان مجاهدان راه‌خدا رقم می‌زند، خداوند در ماجرای حضرت مریم(س) همه کار کرد، از جمله درخت خرمای خشکیده را زنده و سرسبز کرد و بر آن خرما روپاند، سپس به حضرت مریم(س) گفته شد درخت را تکائی بده تا خرما از درخت بیفتد. خدایم توانست خرما را هم از درخت چپیندو به حضرت مریم(س) بدهد اما این کار را نکرد. نکته‌ای که می‌خواهم از این بحث قرآنی استفاده کنم این است جهان اسلام و مجاهدان و آزادگان جهان باید به خود حرکت و تکائی بدهند، تکان خوردن همان میوه پیروزی را چپین همان، یعنی نباید انتظار داشته باشند باد، خرمای پیروزی را به دامن آن‌ها بیندازد. باید به قرآن عمل کنند که فرمود همه انواع و ایزار قدرت را به کف بگیرید تا دشمن جرئت نداشته باشد به شما حمله کند. باز خدا وعده داده هر کس در راه او مجاهدت کند، حتماً راهش را خدا به او نشان خواهد داد. راه‌قوی شدن، ایمان و صبر است، وقتی توحید و طاغوت و نور و تاریکی باهم می‌جنگند باید به نور ایمان، صبر و شجاعت و نور توحید پناه برد و به سیدالشهدا(ع) و حضرت ابالفصل(ع) اقتدا کرد و نه تسلیم شدن و نه امان‌نامه دشمن را پذیرفت.

■ **با توجه به اینکه رژیم صهیونیستی از منظر فقهی و کلامی، یک رژیم نامشروع و غاصب محسوب می‌شود، چگونه این عدم مشروعیت دینی و حقوقی به قطعیت نابودی آن کمک می‌کند و چه تأثیری بر تحقق پیش‌بینی رهبر معظم انقلاب دارد؟**

عدل چند سطح دارد و یکی از سطوح عدالت، عادلانه بودن اصل نظام سیاسی است. وقتی یک نظام سیاسی نامشروع است، حتی براساس مبانی لیبرالیسم که جمعیت، سرزمین، حکومت و حاکمیت را ارکان نظام سیاسی می‌دانند، رژیم دست‌کم به‌وضوح دو رکن آن؛ یعنی جمعیت و سرزمین را ندارد و در نتیجه حق اعمال حاکمیت و حکومت را هم ندارد. حتی به صورت نمایشی با دموکراسی همه سر کار نیامده، پیشنهادر فراندیم را هم نمی‌پذیرد، بلکه با شمشیر و خون‌ریزی قدرت را به دست گرفته، از این رو نامشروع و ظالم است و ظلم هم رفتنی است. به قول حافظ دور فلکی همه بر منجه عدل است / دل خوش دار که ظالم نبرد راه به مقصود.

راه قوی شدن، ایمان و صبر است. وقتی توحید و طاغوت و نور و تاریکی با هم می‌جنگند باید به نور ایمان، صبر و شجاعت و نور توحید پناه برد و به سیدالشهدا(ع) و حضرت ابالفصل(ع) اقتدا کرد و نه تسلیم شد و نه امان‌نامه دشمن را پذیرفت

ندارد. چشم‌ظاهر بین کف را می‌بیند اما اصحاب تعقل می‌دانند کف، رفتنی و آب حیات‌بخش که همان حق است، ماندنی است. مطلب دیگر این است در اواخر نامه ۵۳ که دستورات امیرالمؤمنین(ع) به مالک‌اشتر است، حضرت به مالک دستور می‌دهد خون بی گناهان را نریزد. بعد دلیل این دستور را چنین توضیح می‌دهد که ریختن خون بی گناهان سبب تزلزل قدرت تو و انتقال قدرت تو به دیگران می‌شود. با توجه به این کلام امیرمؤمنان(ع) با این ظلم و خون‌ریزی بی‌سابقه رژیم بی‌رحم صهیونی، قطعاً آن‌ها دچار شکست و فروپاشی خواهند شد.

■ **شاهد چالش‌های داخلی رژیم صهیونیستی (مانند شکاف‌های قومی-طبقاتی و مذهبی) و شکست‌های نظامی‌شان هستند. از منظر اسلامی آیا این ضعف‌های درونی و شکست‌های بیرونی، نشانه‌هایی از تحقق همان سنت‌های الهی برای زوال یک رژیم باطل محسوب می‌شوند که در قرآن به آن اشاره شده است؟**

قرآن کریم در تحلیل روان‌شناسی یهود می‌فرماید آن‌ها از یک سو مدعی هستند خدا فقط آن‌ها را دوست دارد، از سوی

سخرانی دیگر هم فرمودند رژیم عجله دارد که زودتر از بین برود. در حدیثی چنین می‌خوانیم: «إِنَّمَا فِرَاسَةُ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِعُيُونِ اللَّهِ» یعنی مراقب فراست و زیرکی مؤمن باشد که او با نور خدا پدیده‌ها را می‌بیند. این بحثی است که در علوم سیاسی رایج، مغفول واقع شده و در تحلیل‌ها هم به آن کمتر اشاره می‌شود. وقتی مؤمن تحلیلی ارائه می‌کند، آن تحلیل الهی‌و صائب است. چنان‌که تحلیل امام خمینی(ره) در فروپاشی کمونیسم و بلوک شرق رخ داد.

■ **به برخی از آیات کلیدی قرآن کریم یا احادیث معتبری اشاره کنید که می‌توانند پشتوانه چنین وعده‌ای برای زوال یک رژیم غاصب و متجاوز باشند، به‌ویژه با توجه به ماهیت اشغال‌گرانه و سابقه ظلم این رژیم؟**

در تفکر داروینیستی و هابزی غرب، ضعیف محکوم به نابودی است، اما منظر سنن الهی و وعده‌های قرآنی، این منطق را رد و تصریح می‌کند باطل محکوم به فنا و نابودی است. «إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» باطل همچون کف روی آب است که منفعتی هم

مریم احمدی شیروان | «رژیم صهیونیستی ۲۵ سال آینده را نخواهد دید» این نه یک پیش‌بینی ساده، بلکه تجلی اراده الهی و فریاد رسای رهبر فرزانه‌مان است که همچون صاعقه‌ای بر سر استکبار جهانی فرود آمده و لرزه بر اندام غاصبان قدس انداخته است. وعده‌ای که در اعماق سنت‌های لایتغیر الهی ریشه دوانده و با تحلیل‌های دقیق سیاسی درآمیخته و نویدبخش سپیده رهایی و پایان شب سیاه اشغال است. آیا این سخن، صرفاً یک تحلیل استراتژیک از اوضاع متزلزل منطقه و رژیم روبه‌اضمحلال صهیونیستی است یا فراتر از آن، نغمه‌ای آسمانی است که از وعده‌های محکم قرآن درباره سرنوشت محتوم ظالمان و متجاوزان سرچشمه‌می‌گیرد؟

برای یافتن پاسخ این پرسش بنیادین با دکتر رضا لک‌زایی، محقق برجسته و عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق(ع) هم‌کلام شدیم تا با استناد به مبانی قرآنی، حقایق تاریخی و تحولات شتایان کنونی، ابعاد این پیش‌بینی الهی را واکاوی کنیم، با ما همراه باشید تا در این سفر روشنگرانه، پرده از رازهای زوال رژیم غاصب برداریم.

■ **با توجه به اینکه رهبر حکیم انقلاب فرمودند رژیم صهیونیستی ۲۵ سال آینده را نخواهد دید، آیا این پیش‌بینی را باید صرفاً یک تحلیل سیاسی-امنیتی دقیق از وضعیت منطقه و رژیم اشغالگر دانست یا بیشتر ریشه در سنت‌های الهی و وعده‌های قرآنی درباره سرنوشت ظالمان و متجاوزان دارد که با نگاهی دینی تقویت شده است؟**

هر دو؛ به لحاظ تحلیل سیاسی شاهد بودیم در طوفان الاقصی رژیم شکست‌سختی از مردم مظلوم فلسطین متحمل شد و اگر غربی‌ها از جمله آمریکا، آلمان، انگلیس و فرانسه، به کمک رژیم نمی‌آمدند، نابود می‌شد. طوفان الاقصی و جنایات دیوانه‌وار رژیم صهیونی در غزه، ماهیت پلید این رژیم را به جهانیان نشان داد و نزد افکار عمومی مردم دنیا منفور شد. شکست رژیم صهیونی در جنگ ۱۲ روزه را هم دیدیم. علاوه بر شکست رژیم، به‌گونه‌ای که آمریکا برای نجات او مجبور به مداخله مستقیم و آشکارتر شد، آن‌ها در جنگ نرم هم از ایران اسلامی شکست خوردند، زیرا دیدند محاسبات آن‌ها درباره مردم و جمهوری اسلامی ۱۰۰ درصد غلط بود. پس رژیم به عنوان پایگاه تمدن غرب در منطقه، در دو جنگ سخت و نرم متحمل شکست‌های سنگینی شد. یعنی جبهه نار از جبهه نور شکست خورد. این‌ها نشان از ضعف‌ها و شکست‌های غریبال جبران و ترمیم رژیم دارد.

این طور هم می‌توانیم بگوییم که چون صهیونیست‌ها گفته بودند با برجام، خیالمان از انرژی هسته‌ای ایران به مدت ۲۵ سال راحت است، رهبر معظم انقلاب فرمودند ۲۵ سال دیگر، رژیم صهیونیستی باقی نخواهد ماند. رهبر معظم انقلاب در یک

تفسیر نور

ریحانه عامل‌نیک | سرعت پیشرفت علم در دنیای امروز به قدری بالاست که وقتی به پشت سر نگاه می‌کنیم از نبود بعضی از راه‌ها و امکانات در گذشته نه چندان دور خود تعجب می‌کنیم، در زمینه علوم انسانی نیز همین امر وجود دارد و ما معمولاً از امکانی که این پیشرفت‌ها در اختیارمان می‌گذارد غافلیم. تفسیر و شرح کتب مقدس نیز یکی از علوم است که پس از تاریخ اسلام (اکرم‌ص) و دسترسی کمتر مردم به آئمه اطهار(ع) رفته رفته در تاریخ اسلام به وجود آمده است. در دوره‌های مختلف رویکرد و نگرش به این علم و انواع روش‌های تفسیری تغییر کرده است. امروز مروری تاریخی داریم بر مبحث تفسیر و انواع آن، چه در شکل‌گیری و چه ابزار این علم.

■ **بازگشایی راه‌شرح کتب مقدس با تفسیر آیات**

در قرون پیشین، فقط طبقه دانشمندان از حقایق علمی این کتاب آسمانی بهره می‌برد، طبقات دیگر مردم فقط به روخوانی بسنده و بیشتر در روخوانی و صحیح اسلامی امکان‌پذیر نیست؛ زیرا اغلب این آیات، متعلقاتی هستند که قیود آن‌ها در زبان نمی‌آید (ص) و جانشینان معصوم او وارد شده یا عموماتی هستند که مخصص آن‌ها در سنت رسول گرامی(ص) بیان شده و ناگفته پیداست استدلال به اطلاق مطلق یا عموم عام، بدون مراجعه به مقیدها و مخصص‌ها امکان ندارد.

● **توجه به شأن نزول‌ها**

قرآن مجید طی ۲۳ سال به دنبال سلسله پرسش‌ها یا رویدادهایی نازل شده است. آگاهی از شأن نزول‌ها روشنی خاصی به مفهوم آیه می‌بخشد. البته این بدان معنا نیست که بدون شأن نزول نمی‌توان به معنای آیه واقف شد و آن را تفسیر کرد.

● **رجوع به احادیث صحیح**

بخشی از آیات قرآن به آیات احکام مربوط است؛ آیاتی که درباره اعمال و افعال مکلفان وارد شده و حکم آن‌ها را بیان می‌کند. تعداد این نوع آیات در قرآن، کم نیست. بهره‌گیری از این نوع آیات، بدون مراجعه به احادیث صحیح اسلامی امکان‌پذیر نیست؛ زیرا اغلب این آیات، متعلقاتی هستند که قیود آن‌ها در زبان نمی‌آید (ص) و جانشینان معصوم او وارد شده یا عموماتی هستند که مخصص آن‌ها در سنت رسول گرامی(ص) بیان شده و ناگفته پیداست استدلال به اطلاق مطلق یا عموم عام، بدون مراجعه به مقیدها و مخصص‌ها امکان ندارد.

● **توجه به هماهنگی مجموع آیات قرآن**

یکی از شروط مهم صحت تفسیر و اتقان و استواری آن، این است که مفسر هر آیه را از آیات دیگر آن سوره و از آیه‌های دیگر سوره‌ها و سرانجام از مجموع قرآن جدا نداند و مطمئن باشد مجموع آیات، هدف واحدی یا اهدافی را تعقیب می‌کنند که همگی در یک هدف گسترده خلاصه می‌شوند.

● **رعایت سیاق آیات**

توجه به سیاق و به اصطلاح، ماقبل و بعد آیه یکی از مواردی است که نه تنها برای قرآن صادق است، بلکه در فهم و تفسیر سخن هر حکیمی نیز کارکرد دارد. پس باید در تفسیر جمله‌ها و آیه‌های آن، مجموع آیات قبل و بعد را در نظر گرفت.

برای وعظ و اندرز بر فهم آسان کردیم، آیا کسی هست که از آن پند گیرد؟» این آیه و نظایر آن بیانگر آن هستند که فهم و استفاده از قرآن مخصوص طبقه مخصوصی نیست، نتیجه این‌که کنار گذاشتن توده مردم از بهره‌گیری از آیات قرآن، با متن خود کتاب آسمانی مخالف است.

■ **گواه‌هایی از قرآن برای صحت راه تفسیر**

در قرآن کریم آیات بسیار زیادی وجود دارند که ما را به سوی کشف پرده‌های مختلف از حقایق آیات الهی رهنمون می‌کنند. به عنوان مثال در سوره نحل آیه ۴۳ آمده است: «قرآن را بر تو فرو فرستادیم تا آنچه را بر مردم نازل شده است، بیان کنی تا آن‌ها بیندیشند». این آیه به صورتی چندوجهی بر مقصد ما دلالت می‌کند و هدف آن در صورتی بر ما روشن می‌شود که بدانیم در این آیه، خداوند متعال مأموریت پیامبر(ص) را با لفظ «لتبین» بیان می‌کند و مفاد آن غیر از مفاد «لتقرأ» است. یعنی پیامبر دو مأموریت دارد: نخست، آیات قرآن را بخواند؛ دوم، آیات قرآن را بیان و مقاصد آن‌ها را روشن کند. هدف این آیه و

آگاهی از آرای مختلف مفسران

مشخص است آگاهی از آرای مفسران اسلامی که عمری روی قرآن کار کرده‌اند و بحق، استاد فن به شمار می‌روند، از پایه‌های تفسیر قرآن است.

● **پرهیز از هر نوع پیش‌داوری**

بررسی آیات قرآن با موضوع‌های پیشین، آفت بزرگ تفسیر است. فردی که با عقاید پیشین و اندیشه‌های از پیش ساخته خود به قرآن نظر کند و هدف این باشد که برای نظریه خود از قرآن دلیلی را بجوید، نمی‌تواند به مقصود واقعی قرآن کریم دست پیدا کند. انسان باید با کمال بی‌طرفی و بدون هر نوع عقیده از پیش ساخته به قرآن بنگرد تا به مقاصد قرآن دست یابد.

● **آگاهی از بینش‌های فلسفی و علمی**

این‌که اندیشمندان با رویکرد علمی یا فلسفی در آیات قرآن کریم عمیق شده‌اند دستاوردی برای ما امت اسلامی است که باید از آن استفاده کرد. آرای فلسفی و علمی موجب شکوفایی ذهن و سبب برداشت‌های ارزنده‌ای از قرآنند؛ هرچند باید از هر نوع تفسیر به رأی پرهیز کرد و قرآن را به سبب تصحیح عقاید قبلی تفسیر نکرد، در عین حال، آگاهی از اندیشه‌های فیلسوفان بزرگ اسلام درباره توحید و صفات و افعال خدا و دیگر مسائل مربوط به مبدأ و معاد، همچنین اطلاع از آنچه در جهان دانش درباره طبیعت، ماده و انسان می‌گذرد، سبب شکوفایی بینش انسان می‌شود؛ در نتیجه، انسان بهتر می‌تواند از قرآن بهره بگیرد.

● **تاریخ صدر اسلام را بدانیم**

مقصود از «تاریخ اسلام» رویدادهایی است که پس از بعثت پیامبر(ص) به‌ویژه پس از هجرت رخ داده و بخشی از آیات قرآن به آن‌ها ناظر است. در این میان، آگاهی از تاریخ «غزوات» و «سره‌ها» به تفسیر قسمتی از آیات

امثال آن‌ها، همه آیات قرآن نیست؛ بلکه آن قسمت از آیات قرآن است که بدون بیان رسول گرامی(ص) یا جانشینان او، اطلاع از مفاد یا تمام خصوصیات آن‌ها امکان‌پذیر نیست؛ همانند آیات مجمل از آیات احکام یا آیاتی که تبصره و استثنا دارند. با این مثال روشن می‌شود ما به علم تفسیر برای فهم فحوای قرآن نیاز داریم. هرچند تفسیر انواع مختلفی دارد و از لحاظ روش تفسیر، صرف‌نظر از

صحیح یا خطا بودن تفسیر نیز به چند قسم تقسیم می‌شود: تفسیر کامل (تفسیر اجتهادی) و تفسیر ناقص که شامل این موارد است: تفسیر قرآن به قرآن؛ تفسیر قرآن به عقل؛ تفسیر قرآن به روایات؛ تفسیر قرآن به رأی؛ تفسیر علمی؛ تفسیر موضوعی و تفسیر رمزی. البته باید در نظر داشته باشیم هر کدام از این روش‌ها می‌تواند معتبر باشد و ما را به مقصود (تبیین مقصود آیات قرآن) برساند و نیز ممکن است خطا و نامعتبر باشد. در علم تفسیر این موارد نقد و بررسی می‌شوند.

در ادامه به موارد نیاز اولیه و بدیهی در فهم و تفسیر قرآن برای درک بیشتر معنای قرآن کریم اشاره می‌کنیم.

قرآن کمک مؤثری می‌کند.

خواندن قصص و تاریخ زندگانی پیامبران(ع)

بخش عظیمی از آیات قرآن به تاریخ پیامبران پیشین مربوط است که ما را با پامردی و نحوه مبارزه آنان با مستکبران و جباران زمان خودشان آشنا می‌کند.

● **آگاهی از تاریخ محیط نزول قرآن**

قرآن در محیطی نازل شده که زیست روزمره مردم، آداب خاص خودش را داشت و آیات قرآن به مناسبت‌هایی به شیوه زندگی، رسوم، مناسک و آداب آن‌ها اشاره می‌کند و در برخی موارد به نقد آن‌ها پرداخته است. برای مفسر لازم است از وضع زندگی عرب پیش از اسلام و معاصر با آن به‌گونه‌ای آگاه باشد تا آیات مربوط به این قسمت را به روشنی درک کند.

● **توجه به آیه‌های مکی و مدنی**

آیات قرآن از نظر زمان نزول به دو بخش تقسیم می‌شوند: آیاتی که پیش از هجرت و آیاتی که پس از آن نازل شده‌اند. قسمت نخست، مکی و قسمت دیگر، مدنی است. این تفاوت مسلمانان در فهم آیات تأثیر دارد.

در پایان باید مدنظر داشته باشیم ما چه به عنوان مسلمانانی به دور از فحوائ علمی دانشمندان علوم اسلامی و چه به عنوان متخصصی در زمینه فهم علوم قرآنی باید به مواردی که در استنباط و فهم ما از کتاب مقدس قرآن و آیات الهی تأثیر می‌گذارد توجه کنیم، کما این‌که مترجمان و مفسران قرآن کریم راه‌های رسیدن به فهم را برای ما هموار کرده‌اند و ما می‌توانیم با مراجعه به کتب تفسیری، به درک بهتری از پشتوانه ایمانی خود یعنی قرآن کریم برسیم.

منبع: **روش صحیح تفسیر قرآن، نویسنده: جعفر سبحانی تبریزی**